

Datum: 2020-11-20

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Centrumskolan, Dingle

2020-2021

Henrik Williamsson
Rektor

Plan mot diskriminering och kränkande behandling	1
Centrumskolan, Dingle	1
Skolans värdegrund	3
Mål med planen	3
Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	4
Verksamhet	4
Ord, definitioner, lagar mm.	4
Följande delaktighet ligger till grund för denna plan	5
Ansvarsfördelning	5
Planens förankring	5
Utvärdering av förra årets åtgärder i planen för Centrumskolan	6
Kartläggning	6
Kränkande behandling	6
Kön/etniska tillhörighet/funktionsnedsättning	7
Mål	8
Här följer de mål som ligger till grund för läsårets arbete.	8
Förebyggande åtgärder.....	10
Rutiner för hantering av trakasserier och kränkande behandling	12
Handlingsplan vid diskriminering och kränkande behandling.	13
Bilaga 1	15
Bilaga 2	16
Bilaga 3	17

Skolans värdegrund

Enligt styrdokumentet ska skolan genom sitt demokratiska uppdrag främja ett skolklimat där alla barn och elever känner sig trygga och respekterade. Vidare beskrivs att detta ska uppnås genom ett aktivt och systematiskt värdegrundsarbete som ska genomsyra undervisningen. Genom ställda förväntningar på varandra ökar vi ett gemensamt förhållningssätt och därmed ökar tryggheten och studieron. Under hösten har elever och personal arbetat fram ett värdegrundsdokument som har mynnat ut i ledorden kamratskap och ansvar.

Ledordet kamratskap handlar om att vara omtänksam genom att bjuda in någon som är ensam, generös genom att dela med sig och vara glad för andras skull samt respektfull genom att låta alla vara som de är, om det inte skadar någon. Ledordet ansvar handlar om att vara hänsynsfull genom att vara rädd om egna och andras saker och skötsam genom att ta ansvar för sitt skolarbete.

Mål med planen

Alla vi som arbetar inom Svarteborgs rektorsområde tar avstånd från alla former av diskriminering och kränkande behandling. Alla elever inom skolorna ska känna sig trygga, sedda och känna att de blir tagna på allvar. En av de viktigaste aspekterna med planen är att elevens upplevelse alltid skall tas på allvar. Det är elevens upplevelse som skall stå i centrum. När någon vuxen får reda på om kränkning sker startas en utredning enligt handlingsplan.

Alla vi som arbetar inom Svarteborgs rektorsområde skall verka för

- Att eleven, oavsett bakgrund utvecklas utifrån sina förutsättningar och behov.
- Att skapa goda relationer mellan människor.
- Att skolan arbetar med demokratiska värden.
- Att skolan erbjuder en bra miljö för lärande.
- Att elevinflytande har en framträdande roll i hela skolverksamheten.
- Att vi aktivt motverkar alla former av kränkande beteende.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

När vi arbetar med diskriminering och kränkande behandling gör vi det genom:

- Det främjande arbetet
- Det förebyggande arbetet
- Kartläggning
- Det åtgärdande arbetet

Verksamhet

Skolans namn Svarteborgs rektorsområde	Planen gäller från November 2020 – juni 2021
Verksamheter som omfattas av denna plan Grundskola årskurs F-6	
Kontaktpersoner, Rektor Henrik Williamsson, Biträdande rektor Manal Barake, Kurator Åsa Nilsson	
Utvärdering sker enligt följande modell December/Juni: Sammanställning och analys av inkomna anmälningar och tillbud September/Februari: trygghetsenkäter ut till elever, sammanställning och analys Juni: Utvärdering av planen av skolpersonalen	

Ord, definitioner, lagar mm.

I denna plan och med tillhörande lagar mm så förekommer en rad olika ord och definitioner som ibland kan vara svåra att förstå. En beskrivning av dessa ord hittar du i bilaga 3. De lagar mm som ligger till grund för denna plan är presenterade i bilaga 2.

Följande delaktighet ligger till grund för denna plan

Elever
Via klassråd och elevråd har skolans värdegrund, samt planen mot diskriminering och kränkande behandling diskuterats och upptagits. Vidare har eleverna gjort trygghetsvandring och besvarat trygghetsenkät.
Vårdnadshavare
Vårdnadshavare har möjlighet att lämna synpunkter på och diskutera planens innehåll i samband med föräldramöten, föräldraråd samt utvecklingssamtal.
Personal
Personal har arbetat tillsammans med rektor i utformandet av denna plan.

Ansvarsfördelning

Enligt skollagen är rektor ansvarig för att planen upprättas och följs (6 kap. 10 § skollagen). Rektor ska ansvara för att planen implementeras, utvärderas och revideras varje år. Alla på skolan har ansvar för att planen efterlevs och att arbeta efter den.

Planens förankring

Planen förankras bland personal på följande sätt Via arbetslagsmöten, APT, trygghetsgruppen mm.
Planen förankras bland elever på följande sätt Via lektioner, klassråd, elevråd, temaarbete, trygghetsgruppen mm.
Planen förankras bland vårdnadshavare på följande sätt Via föräldramöte, föräldraråd, Unikum, hemsidan, trygghetsgruppen mm.

Utvärdering av förra årets åtgärder i planen för Centrumskolan

Här följer en redovisning av föregående års utvärdering och resultat av de insatser som utförts.

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats och vilka som har varit delaktiga Rektor har tillsammans med lärare och elevhälsa utvärderat tidigare plan vid skolslut, augusti 2020.
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan Åtgärder som beslutats att utföras för verksamhetsåret 2019/2020 och framåt var att ha låsta entrédörrar på morgonen och på eftermiddagen, planerade rastaktiviteter samt bussvärdar som möter upp och lämnar elever till bussarna. Resultatet av dessa åtgärder har inneburit färre konflikter på skolan. Betydelsen av kommunikation och samverkan med hemmet är en framgångsfaktor för att verka för en likabehandling inom skolan för eleverna.

Kartläggning

Följande områden och resultat har framkommit i kartläggningen.

Kränkande behandling

Kartläggningsmetod Trygghetsvandring och trygghetsgruppenkät, hälsosamtal, gruppdiskussioner i skola/fritidshem, analys av anmälningar om trakasserier och kränkande behandling samt anmälningar om tillbud.
Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen Elever har besvarat trygghetsenkät på höstterminen och vårterminen. Hälsosamtal i årskurs 4 har förts med elever. Stående mötespunkt vid klassråd och elevråd, samt arbetslagsmöten.
Resultat och analys Kränkande behandling är den vanligaste formen av händelse på skolan. Detta sker mestadels vid situationer när inte en vuxen finns i närheten. Några exempel på skolan är; utanför toaletter, korridorer, trapphus, omklädningsrum och till och från bussarna. Specifika utomhusplatser är king-planen, fotbollsplanen och linbanan.

Kön/etniska tillhörighet/funktionsnedsättning

Kartläggningsmetod Enligt ovan
Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen Enligt ovan
Resultat och analys Resultat från enkäter visar att graden av diskriminering som rör kön och funktionsnedsättning är väldigt låg om inte obefintlig på skolan. Resultat visar att graden av diskriminering som rör etnisk tillhörighet är låg på skolan. Verbala kan förekomma men är inte riktade till någon specifik grupp eller tillhörighet. Vi på skolan vet att diskriminering sker exempelvis pga. kön mellan elever. Vårt utvecklingsområde på skolan blir att uppmärksamma och synliggöra grunder till att elever diskrimineras, och vad det beror på via vårt kartläggningsmaterial.

Mål

Här följer de mål som ligger till grund för läsårets arbete.

Mål 1 Att det finns ett gemensamt förhållningssätt bland all personal på skolan för att motverka verbala kränkningar. Målet blir härigenom att varje elev lever sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen. Det innebär att alla på skolan kan värdesätta varandra, visa på empati, solidaritet, medmänsklighet mm.
Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen I första hand annan kränkande behandling
Insats Påbörjat ett processarbete kring en gemensam värdegrund på skolan som handlar om vilka förväntningar vi har på varandra inom skolan, exempelvis hur elev bemöter en annan elev på ett solidariskt sätt. Arbetet har och kommer att processa inom samtliga mötesformer på skolan (ex. klassråd, elevråd, arbetslagsmöten, EHT).
Hur och när skall insatsen följas upp Under läsåret 2020 – 2021
Ansvarig för insatsens genomförande Genom arbetslagen på skolan

<p>Mål 2</p> <p>Att planen är känd och är ett levande dokument för alla på Centrumskolan, samt att vårdnadshavare har kännedom om denna plan.</p>
<p>Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen</p> <p>Alla, men framförallt annan kränkande behandling.</p>
<p>Insats</p> <p>Mentor går igenom planen med eleverna minst 1 gång per termin. Planen går igenom på föräldramöten, finns skolans hemsida, upptas på utvecklingssamtal. Planen ska vara lättillgänglig för elever, vårdnadshavare och personal.</p>
<p>Hur och när skall insatsen följas upp</p> <p>Under läsåret 2020 – 2021</p>
<p>Ansvarig för insatsens genomförande</p> <p>Ansvarig för planen; rektor, biträdande rektor och kurator.</p>

<p>Mål 3</p> <p>Att synliggöra trygghetsgruppens arbete på skolan</p>
<p>Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen</p> <p>Alla</p>
<p>Insats</p> <p>Personal i trygghetsgruppen är väl insatta i arbetet inom trygghetsgruppen, vilket är delegerat av rektor. Gruppen träffas kontinuerligt. Kärnan i gruppens arbete är att öka trygghet på skolan tillsammans med all personal och alla elever på skolan. Exempel på uppdrag för gruppen är att utreda vidare och följa upp kränkningar som skett, att främja tryggheten genom att identifiera och kartlägga riskområden ex. via trygghetsvandringen eller enkäter.</p>
<p>Hur och när skall insatsen följas upp</p> <p>Utvärdering sker under läsåret</p>
<p>Ansvarig för insatsens genomförande</p> <p>Rektor och trygghetsgruppen</p>

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärden

Utifrån mål 1

<p>Mål och uppföljning</p> <p>Tillsammans uppmärksammar och agerar vi mot kränkande språkbruk inom skolan i alla sammanhang, i synnerhet på rasterna.</p>
<p>Åtgärd</p> <p>Information till personal om vilka rutiner som finns vid hantering av kränkande behandling och vilket förhållningssätt (förväntningar) som skall gälla vid likabehandling.</p> <p>Konsekvent påvisa vad som är ett accepterat språkbruk i alla sammanhang på skolan.</p> <p>Utarbeta en samsyn för all personal på skolan avseende vad ett accepterat språkbruk är vilket sker på arbetslagsmöten, APT mm.</p> <p>Medvetandegöra eleverna kring vilka konsekvenser som gäller vid kränkningar genom deras delaktighet via klassråd och elevråd.</p> <p>Medvetandegöra vårdnadshavare kring elevers språkbruk via föräldramöten, föräldraråd, utvecklingssamtal mm.</p> <p>Utökade rastvärdar på morgon och vid skolslut.</p>
<p>Motivera åtgärd</p> <p>Finns en samsyn bland personal och elever vad som gäller vid kränkning skapas en större trygghet i hur man ska agera som vuxen, samt att eleverna vet vad som gäller vid kränkning.</p>
<p>Ansvarig</p> <p>Alla på skolan</p>
<p>Datum när det skall utvärderas</p> <p>Utvärderas under junidagarna (k-dagarna).</p>

Utifrån mål 2

Mål och uppföljning Välkänd handlingsplan och rutin på skolan angående kränkande behandling. Kännedom om planen i verksamheten, samt är känd för vårdnadshavare.
Åtgärd Planen följs upp och revideras kontinuerligt under läsåret 20–21 via klassråden, elevråden, arbetslagsmöte, EHT och föräldramöte mm. Planen kommer att läggas ut på skolans hemsida.
Motivera åtgärd En ökad grad av vuxna vid de områden som av utvärdering visat att en ökad risk av konflikter uppstår minskar den samma. Detta har vi på skolan sett gett resultat och kommer att arbeta med under läsåret.
Ansvarig Alla inom verksamheten
Datum när det skall utvärderas Utvärderas under junidagarna (k-dagarna).

Utifrån mål 3

Mål och uppföljning Aktiv trygghetsgrupp
Åtgärd Information om vilka som ingår i skolans trygghetsgrupp samt vad deras uppgift är via mentorer till respektive klass, information via Unikum till vårdnadshavare och trygghetsgruppen besöker klasserna på skolan.
Motivera åtgärd Öka tryggheten på skolan och främja likabehandling genom att trygghetsgruppen arbetar med förebyggande och åtgärdande insatser.
Ansvarig Mentorer, trygghetsgrupp
Datum när det skall utvärderas Utvärderas under junidagarna (k-dagarna).

Rutiner för hantering av trakasserier och kränkande behandling

Vad gör jag som elev om jag upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

Om du som elev känner dig kränkt är det viktigt att du berättar det för någon vuxen. Det kan vara en förälder, en lärare, skolsköterska, speciallärare, skolkurator, rektor eller någon annan som du känner förtroende för.

Om du som elev på skolan ser att någon annan på skolan blir kränkt är det minst lika viktigt att du berättar det för någon vuxen på skolan.

Om du är missnöjd över hur verksamheten hanterat ett ärende om kränkning eller diskriminering ska du i första hand vända dig till rektor. Om du inte är nöjd med rektors åtgärder kan du vända dig till kommunens skolchef.

Kontaktuppgifter

Rektor: Henrik Williamsson	0524-182 76
Kurator: Åsa Lind Nilsson	0524-180 12
Skolsköterska: Linda Bjurhoff	0524-182 61
Skolchef: Ann-Charlotte Sernemo	0524-184 54

Om du trots skolans insatser fortfarande känner dig diskriminerad, kränkt eller är utsatt för trakasserier, kan du vända dig till BEO, barn – och elevombudet på Skolverket. E-post: beo@skolverket.se Telefon: 08-586 080 00

En översikt och förenkling av handlingsplanen bifogas planen som bilaga 1. Även med åtgärdstrappa.

Handlingsplan vid diskriminering och kränkande behandling.

Vad gör jag som vuxen om jag upptäcker diskriminering eller kränkande behandling?

Munkedals kommun har gemensamma rutiner i Draftit för anmälan från personal till rektor och huvudman vid diskriminering och kränkning samt för utredning, åtgärder och uppföljning i ett ärende.

Personal (anmälaren/första utredaren) som bevittnar en konflikt eller ser överträdelser av våra värdegrundsregler ska omedelbart agera och samtalar med eleven eller eleverna i syfte att försöka lösa den konflikt eller överträdelse som uppstått. Behöver eleven ytterligare stöd till förändring kontaktas klassläraren.

Vid misstanke om kränkande behandling eller mobbning, skall kontakt tas omgående med klassläraren.

Anmälaren/klassläraren informerar rektor och EHT skyndsamt via Draftit. Huvudman informeras direkt via Draftit.

Anmälaren/klasslärare kallar berörda elever till enskilda samtal för att utreda vad som hänt. Vid behov kan kurator vara behjälplig. Vårdnadshavare kontaktas och informeras. En bedömning av allvaret i händelsen görs av anmälaren/klassläraren och ärendet överlämnas till rektor. Rektor fattar beslut om ärendets fortsatta gång, antingen om händelsen är utredd eller kräver vidare handläggning av ex. trygghetsgrupp, EHT, anmälan till socialtjänst. Samtalen dokumenteras i Draftit.

Vid upprepad kränkning kallar rektor/trygghetsgruppen inblandade elever till samtal. Till sin hjälp vid samtalet har rektor/trygghetsgrupp utredningen som gjorts. Samtalen dokumenteras i Draftit. Samtalen följs upp efter en vecka, samt en månad.

Om första uppföljningsmötet med rektor/trygghetsgruppen visar på fortsatta kränkningar kallar rektor/trygghetsgrupp och klasslärare elev och föräldrar till skolan för samrådsmöte. Även övrig elevhälsopersonal kan närvara. Mötet dokumenteras i Draftit med förslag till vidare åtgärder.

Om kränkningar fortsätter trots att ovan vidtagna åtgärder skett och upprepande möten med vårdnadshavare och elev ägt rum sker anmälan till Individ och familjeomsorgen.

Varje händelse där vuxna i skolan uppfattar att en kränkning kan ha förekommit ska följas upp. Den vuxne som först får vetskap om händelsen ska omedelbart agera. Det är den enskilde elevens upplevelse som är utgångspunkten och samtal med denne är alltid första steget.

Händelsen utreds och följs upp med de elever som deltagit. Det är viktigt att skolans personal pratar med var och en så det blir en så tydlig bild som möjligt. Varje elev har rätt att ge sin egen bild av det inträffade. Visar det sig att det är många inblandade och/eller händelsen är så omfattande att det behövs fler vuxna som undersöker, bör man be någon i samma arbetslag att hjälpa till.

Kan händelsen klassificeras som just en enstaka händelse och de inblandade ser sin del och visar på att det inte kommer ske igen kan ärendet avslutas redan här. Det är viktigt att det följs upp med de berörda eleverna för att säkerställa att det inte fortgår. Anmälaren (personal först på plats eller klasslärare) informerar rektor och EHT skyndsamt via Draftit. Huvudmannen informeras direkt via Draftit.

En utredning är i sig en åtgärd. Samtalen lyfter inte bara fram information utan blir en stund av reflektion för individen. Insikt och förståelse för vad som hände och hur det blev för den andre är den vanligaste utgången. Utifrån det kan också en förändring ske. När man som elev är utsatt eller känner sig utsatt är det viktigt att skolan följer upp så eleven får det stöd den behöver i att bearbeta. Även en som utsätter har behov av att bearbeta.

Vårdnadshavare ska alltid kontaktas och informeras om händelsen.

Vid hot och våld används även en särskild plan "Handlingsplan vid hot och våld".

Bilaga 1

Handlingsplan vid konflikter och kränkningar

1. Vid första händelsetillfället

Direkt tillsägelse från vuxen. Den vuxne stannar upp, säger till och är redo att samtala med eleven/eleverna. Vid behov följs det av ett allvarssamtal med elev i enrum.

2. Vid upprepad händelse

Klassläraren tar kontakt med elevens vårdnadshavare och låter dem bli delaktiga.

3. Problem kvarstår

Följer eleven fortfarande inte överenskommelserna kallas eleven och vårdnadshavarna för samtal.

4. Ingen förbättring sker

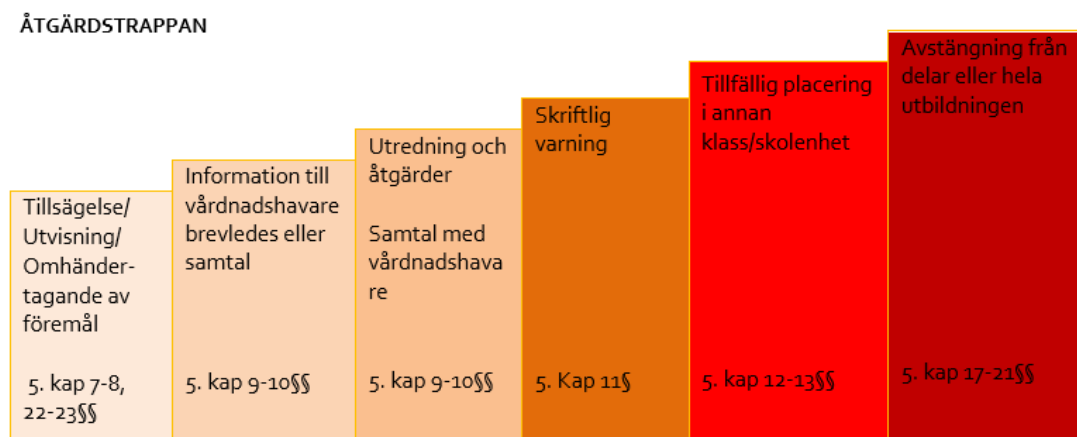
Skulle ytterligare förtydligande behövas kallar rektor eleven, vårdnadshavare samt klassläraren till en elevhälsoträff.

5. Uppföljning

Minst ett uppföljningsmöte skall ske innan åtgärden kan avslutas.

Åtgärdstrappan

Med hänvisning till Skollagen (2010:800) 5 kap Trygghet och studiero

Bilaga 2

Relevanta lagar och styrdokument

Relevanta lagar, styrdokument och utklipp som ligger till grund för arbetet med denna plan.

SFS 2008:567 (Diskrimineringslagen) 1 § "Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder."

SFS 2010:800 (Skollagen) **Kapitel 6 1 §** "Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever." **Kapitel 6, 8 §** "Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan."

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011:

Riktlinjer, s 13: Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1993:17):

Arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs. Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten. (Observera att denna föreskrift gäller i skolan likaväl som på andra arbetsplatser. Eleverna är jämställda med andra arbetstagare enligt Arbetsmiljölagen.)

Bilaga 3

Viktiga begrepp och definitioner

Diskriminering

Diskriminering innebär när de som arbetar vid skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever, i samband med diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, verksamhet, undervisning läroböcker och så vidare.

Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Det är viktigt att komma ihåg då till exempel elever och/eller vårdnadshavare kan uttrycka att eleverna har diskriminerat varandra.

Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunderna är tydligt definierade i diskrimineringslagen. De diskrimineringsgrunder som skyddas i lag är kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Med kön avses biologiskt kön (i juridisk mening), det vill säga att någon är man eller kvinna.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringsgrunden avser diskriminering på grund av religion, annan trosuppfattning, annan religiös åskådning samt ateism.

Funktionsnedsättning/funktionshinder

Med funktionsnedsättning avses varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Med det avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses uppnådd levnadsålder, samt social identitet med utgångspunkt i ålder.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering avses en särbehandling kopplad till någon av diskrimineringsgrunderna, till exempel ett barns kön eller etnicitet. En indirekt diskriminering sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller förfaringsätt som verkar vara neutralt men i praktiken missgynnar ett barn ur ett diskrimineringsperspektiv.

Trakasserier

Trakasserier är en form av diskriminering och innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "svenne", "blatte", "mongo", "fjolla", "hora" eller liknande. Det kan även vara fråga om ignorerande, utfrysning eller att någon visslar, stirrar eller gör kränkande gester och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en anhörigs sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är en form av diskriminering i diskrimineringslagen och innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och upplevs som kränkande. Det kan också handla om sexuell jargong.

Tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för

att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. De åtgärder som kravet gäller är sådana som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Främjande respektive förebyggande åtgärder

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i er verksamhet. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Främjande arbete - vad säger lagen?

Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn eller elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Enligt 6 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen även se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

”På skolan vill vi att det främjande arbetet skall bedrivas systematiskt och långsiktigt, rikta sig till alla samt vara en del i det vardagliga arbetet, baseras på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår och vilka faktorer som skapar en trygg miljö där alla barn och elever blir respekterade som de är.”

Omfatta kompetensutveckling för personalen för att vid behov öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,

innebära att personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som genomsyrar den pedagogiska verksamheten, samt omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med en diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet. En viktig utgångspunkt är att en elevs upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar. Kränkningar kan till skillnad från diskriminering ske mellan elever.

Kränkningar kan till exempel vara:

- fysiska (slag, knuffar och negativa fysiska handlingar)
- verbala (hot, svordomar och öknamn)
- psykiska (utfrysning, grimaser, blickar, skratta nedlåtande och att alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, telefoner, lappar, fotografier, sms och meddelanden på olika webbkommunities).

Mobbning

Ordet mobbning omnämns inte i lagen. Men en person är mobbad om han eller hon upprepade gånger under en viss tid blir utsatt för kränkningar från en eller flera personer.

Utrednings- och åtgärdsskyldighet

Skolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Det måste ske skyndsamt. Lärare eller annan personal som får kännedom om händelser som kan vara trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare/förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Kartläggning

Vi skolan utför kartläggning för att

1. Regelbundet kartlägga barnens och elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
2. Analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
3. I samband med analysen även utvärdera tidigare insatser för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
4. Utifrån de identifierade riskerna formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet,
5. Planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och bestämma vem som ansvarar för respektive insats, samt se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen och i analysen av resultaten och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.